

01 21495

11-11-2021

Broj 04-SI/21
Ilidža, 11.11.2021.godine

Saglasni

Nermin Muzur, magistar uprave

Tarik Stambolić, magistar

poslovnog prava

OPĆINA ILIDŽA
OPĆINSKO VIJEĆE

PREDMET : Rješavanje problematike vodozaštitne zone na području Općine Ilidža

OPĆI PODATCI

Izvorište vode za piće „Sarajevsko polje“ je glavno izvorište vode za piće na širem području grada Sarajeva, u centralnom dijelu Općine Ilidža i nema alternative u snabdijevanju građana Kantona Sarajevo pitkom vodom.

Shodno Odluci o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju , koja datira još od 1987.godine (34 godine), zaštitno područje vode za piće u Sarajevskom polju obuhvata sljedeća izvorišta :

- Ilidža – Konaci – Vrelo Bosne (Bačevo),
- Sokolovići
- Stup .

Prema navedenoj Odluci , odnosno stepenu opasnosti od zagađivanja i drugih štetnih uticaja, ove zone se dijele u tri kategorije i to :

- I vodozaštitna zona površine cca 7,4 km² ,
- II vodozaštitna zona cca 2,5 km² i
- III vodozaštitna zona cca 68 km² ,

što ukupno iznosi cca 78 km².

Ukupna površina Općine Ilidža iznosi cca 141 km², što u kontekstu vodozaštitne zone znači **da je 55 % ukupne površine općine**, pod posebnim režimom zaštite i posebnih ograničenja.

Nesporno da je ovo klasičan primjer gdje prirodno bogatstvo jedne lokalne zajednice, decenijama unazad predstavlja teret i limitirajući faktor razvoja i održivog života na području iste.

PRAVNI PROPISI

Zaštita izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju regulisana je sljedećim zakonskim i podzakonskim propisima :

- Zakon o vodama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj:7/06)
- Zakon o vodama Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo „ broj:18/10),
- Odluka o zaštiti izvorišta vode u Sarajevskom polju („Službene novine grada Sarajeva br.22/87) i drugi .

Pored navedene Odluke , područje I i II vodozaštitne zone tretira i Zakon o proglašenju spomenika prirode „Vrelo Bosne“ („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj:16/06) , prema kojem se , u skladu sa stepenom zaštite, u okviru granica Spomenika prirode, utvrđuju se dvije zaštićene zone. Prva (nukleus) obuhvata izvorišta rijeke Bosne i njihovu okolinu u površini od 54,5 ha i druga zaštićena zona (pufer) koja obuhvata prostor slivnog područja izvora u podnožju Igmana u površini od 548,50 ha.

Zone unutar Spomenika prirode „Vrelo Bosne“ utvrđene su u cilju zaštite i očuvanja posebnih hidroloških, prirodnih , kulturno-historijskih i drugih znamenitosti , a iste su značajne iz razloga što se u većem dijelu odnose i na područje I i II vodozaštitne zone, što u svojoj ukupnosti znatno usložnjava režim korištenja zemljišta u ovom obuhvatu i predstavlja ograničavajući faktor razvoja naše lokalne zajednice.

Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnadbjevanje stanovništva (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br.88/12) definisano je da je , za izvorišta za koja postoji odluka o zaštiti , potrebno uskladiti odluke sa odredbama ovog pravilnika u roku od pet (5) godina od dana stapanja na snagu istog. , što do danas nije učinjeno .

Prema dostupnim informacijama, elaborat o zaštiti izvorišta o odluka o zaštiti izvorišta , koji je osnov za donošenje nove odluke , izrađen je još 2013.godine, ali nikada nije usvojen, iz razloga što se dio treće vodozaštitne zone nalazi na području entiteta Republika Srpska , a nadležnosti između entiteta u ovom smislu, nisu zakonski regulisane .

Također , u toku 2018.godine sačinjen je prijedlog Odluke o privremenoj zaštiti izvorišta vode za piće Sarajevsko polje , koja iz nama nepoznatih razloga , nikada nije usvojena od strane Skupštine Kantona Sarajevo .

ČINJENIČNO STANJE

Obzirom da je od donošenja Odluke do danas proteklo više od 34 godine odnosno 1/3 vijeka , te da su se u posljednje dvije decenije desile značajne migracije stanovništva kao posljednica agresije i da su desetine hiljada naših sugrađana odlučile da zasnuju dom na području naše Općine , sasvim je jasno stanje i zaštita vodozaštitne zone ne odgovara činjeničnom ali ni pravnom stanju sadržanom u predmetnoj Odluci .

Svakako da je gorući problem koji zahtjeva urgentno rješavanje u cilju zaštite i očuvanja preostalog kapaciteta izvorišta pitke vode , veliki broj objekata sagrađenih u zoni zaštite .

Prema dostupnim podacima broj takvih objekata je između 800 i 1000 .

Posebo zabrinjava činjenica da 95 % tih objekata nema riješeno pitanje odvodnje otpadnih voda, odnosno kanalizacije .

Navedeno se nikako ne može ignorisati i zanemariti jer ne raspolažemo podacima o kvaliteti, vrsti i tehnološkoj ispravnosti eventualno sagrađenih septičkih jama .

Ne moramo napominjati o kakvoj potencijalnoj prijetnji po građane Kantona predstavljaju navedeni prisutni i objektivni problemi .

Poseban problem predstavlja decenijskog onemogućavanja vlasnika zemljišta koje se nalazi u obuhvatu vodozaštitne zone , koji su usljed primjene zaštitnih mjera u cilju sprečavanja narušavanja same zone kao i zaštite izvorišta za piće, da vrše svoja vlasnička ovlaštenja, čime im se uskraćuje jedno od osnovnih ljudskih prava zagarantovano Ustavom, pravo na imovinu .

U cilju rješavanja ovog problema Općine Ilidža je do sada poduzimala niz aktivnosti i kroz zaključke Općinskog vijeća u više navrata zahtjevala od nadležnih organa Kantona Sarajevo aktivno učeće , te je u tom smislu i donesen Zaključak broj:01-02-164/09 od 30.02.2009.godine kojim je od Vlade Kantona Sarajevo zatraženo preduzimanje konkretnih mjera u cilju rješavanja imovinsko-pravnih odnosa u Vodozaštitnoj zoni .

U tom smislu Vlada Kantona Sarajevo donijela je Zaključak broj:02-05-18440-31/09 od 04.06.2009.godine kojim je utvrđena raspodjela sredstava prikupljenih po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera na račun Zavoda za zgradnju Kantona Sarajevo , i to sredstva u iznosu od 90% naknade

za zaštitu izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju – Općina Ilidža i to za izmirivanje već nastalih obaveza po osnovu preuzetog zemljišta i rješavanje uregentnih pitanja otkupa zemljišta za koje obaveza nije nastala.

U skladu sa ovim Zaključkom , Vlada je usvojila Zaključak broj:02-05-23451-41.31/09 od 24.09.2009.godine kojim je donesen Program rješavanja imovinsko-pravnih odnosa u vodozaštitnim zonama u „Sarajevskom polju“ iz naknade za legalizaciju bespravno izgrađenih objekata, pri čemu su Zavodu za izgradnju Kantona Sarajevo odobrena sredstava sa računa posebne naknade u svrhu realizacije I faze ovog programa u iznosu od 2.386.908,93 KM , dok je iznos od 200.000,00 KM namjenjen za istražne radove na osnovu kojih će se pripremiti nacrt Odluke o provođenju zaštite izvorišta za piće u Sarajevskom polju. s tim da će se sredstva prikupljena po osnovu posebne naknade poslije 08.09.2009.godine usmjeriti za realizaciju II faze ovog programa , u iznosu od 1.063.091,07 KM, i to za izmirivanje prioriternih obaveza – izvorište Bačevo .

Na osnovu ovog Zaključka, nadležna Služba Općine Ilidža provodila je postupak eksproprijacije odnosno izuzimanja zemljišta u toku 2009.-2010.godine gdje je prema usvojenom Programu ranijim vlasnicima zemljišta isplaćivana naknada u iznosu od 35,00 KM/m² .

Iz izdvojenih sredstava refundirani su troškovi Općini Ilidža za izmirivanje veća nastalih obaveza po osnovu preuzetog zemljišta u iznosu od 145.354,49 KM , te je izvršena isplata naknade za ekspropisano zemljište za koje su sudski postupci bili u toku .

Prema dostupnim podacima u I fazi je otkupljeno oko 68.197 m² zemljišta u vodozaštitnoj zoni, o čemu preciznije informacije ima Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo .

Ovo su bile posljednje aktivnosti realizovane u Općini Ilidža a koje se odnose na otkup zemljišta u vodozaštitnoj zoni , s tim da sredsta za realizaciju II faze Programa nikada nisu uplaćena Općini Ilidža niti su pokrenuti postupci eksproprijacije .

U cilju realizacije II faze Programa Općina Ilidža je uputila 11.12.2017.godine Vladi Kantona Sarajevo opomenu pred tužbu , koja nije dovela do traženih aktivnosti .

Pored toga do ovog momenta općini Ilidža nisu dostavljeni traženi podaci o ukupnm iznosu sredstava uplaćenih na račun Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo po osnovu posebne naknade , a koja se shodno čl.18.st.3.Odluke o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 6/06) usmjeravaju prema Programu koji usvaja Vlada Kantona Sarajevo , po prethodno pribavljenim mišljenjima općinskih načelnika i to prije svega u svrhu zaštite izvorišta vode za piće .

Općina Ilidža ne raspolaže podacima da li je u periodu od 2009.godine do danas eventualno otkupljeno zemljište direktno od vlasnika ili po sudskim presudama .

Osim navednog Zakom o proglašenju spomenika Vrelo Bosne („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj:16/06) propisano je da zaštićenim izvorištima vode za piće na području Spomenika prirode upravlja KJKP „Vodovod i Kanalizacija“, te da će se od vlasnika privatnog zemljišta koje se nalazi u Prvoj zaštićenoj zoni (nukleus) izvršiti otkup zemljišta u periodu od pet (5) godine , te da će se naknada odrediti i isplatiti po odredbama Zakona o eksproprijaciji . Vlasnik privatnog zemljišta ima pravo na naknadu zbog ograničenja u korištenju zemljišta do izvršenog otkupa .

Također, odredbama Zakona o stvarnim pravima FBiH (Sl. novine FBiH 66/13), članom 8. tačka 5. je propisano da :

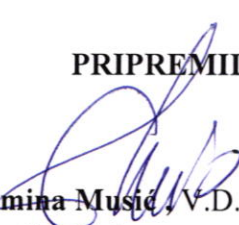
„Ako je vlasnik u pogledu neke svoje stvari podvrgnut ograničenjima radi zaštite interesa i sigurnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Federacija) ,kantona ili jedinica lokalne samouprave, prirode, ljudskoga okoliša ili zdravlja ljudi, koja od njega, ali ne i od svih ostalih vlasnika takvih stvari, zahtijevaju težu žrtvu, ili ga inače dovode u položaj nalik na onaj u kojem bi bio da je izvršena eksproprijacija onda on ima pravo na naknadu kao za oduzimanje vlasništva, a što će se urediti posebnim zakonom.“.

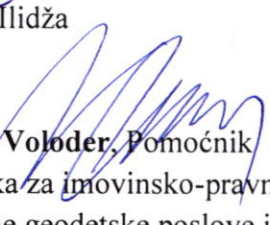
Pozivamo vas da u skladu sa svojim nadležnostima i ovlastima , u cilju rješavanja iznesenih problema vodozaštitne zone uzmete aktivno učešće, te da u narednom periodu u kontinuitetu radite na otklanjanju postojećih i prijetećih problema , te da vam rad na tome bude prioritete .

Problem vodozaštitne zone ne trpi apsolutno bilo kakvo dalje odlaganje , jer taj problem prevazilazi granice lokalnih zajednica, kantona pa i Federacije Bosne i Hercegovine .

Molimo da ovo uvažite .

PRIPREMILI

Emina Musić / V.D. Pravobranioca
Općine Ilidža

Jasmin Voloder, Pomoćnik
načelnika za imovinsko-pravne,
stambene, geodetske poslove i
katastar nekretnina

